

AINEEN TAIDEMUSEO

Kuva: Eija Mäki vuoti

TOIMINTAKERTOMUS 2024

Aineen taidemuseo
The Aine Art Museum

1 KATSAUS TOIMINTAVUOTEEN.....	2
1.1 Toimintaympäristön muutos 2024–2026 ja toiminnan painopistealueet 2024.3	
1.2 Toiminta-ajatus, arvot ja visio	3
2 KOKOELMAT	3
2.1 Aineen Kuvataidesäätiön kokoelma.....	3
2.2 Aineen taidemuseon kokoelma	4
2.3 Tornion kaupungin kokoelma	6
2.4 Deponointikokoelmat.....	6
2.5 Kokoelmien kartunta	6
2.5 Kokoelmateosten lainat	7
2 NÄYTTELYTOIMINTA.....	7
2.1 Kokoelmanäyttelyt	7
2.2 Vaihtuvat näyttelyt	9
4 MUSEOPEDAGOGIA	11
4.1 Työpajat, opastukset ja pedagogiset materiaalit	11
4.2 Yhteistyö ja tapahtumat	13
5 HANKKEET JA PROJEKTIT	14
6 TOIMITILAT	16
6.2 Café Aine ja Museokauppa.....	16
6.3 Piharemontti ja Veistospuisto sekä uusi Veistospolku	17
7 AINEEN TAIDEMUSEOSSA TAPAHTUI 2024	18
7.1 Kävijät ja tilastot.....	18
7.2 Tapahtumat	19
8 HALLINTO	21
9 TAIDEMUSEON HENKILÖKUNTA	21
10 KOULUTUKSET	21
11 JÄSENYYDET JA EDUSTUKSET, valikoidut.....	22
12 TALOUS 2024	23
13 KOHOKOHTIA.....	24

AINEEN TAIDEMUSEO

Aineen taidemuseo on Tornion kaupungin omistama ja ylläpitämä museo, jonka toiminnan perusta ovat Aineen Kuvataidesäätiön ja Aineen taidemuseon taidekokoelmat. Aineen taidemuseossa on kaksi pääkokoelmaa; Aineen Kuvataidesäätiön kokoelma sekä Aineen taidemuseon kokoelma. Taidekokoelmien lisäksi museoon on sijoitettu Aineen Kuvataidesäätiön kokoelmiin kuuluvat mitali- ja ex-libris-kokoelmat. Aineen taidemuseon kokoelmaa kartutetaan Tornion kaupungin vuosittain myöntämin investointivaroin. Kokoelmien hoitoa, käyttöä ja kartuntaa määrittää Aineen taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma ja kartunnasta vastaa henkilöstöstä koostettu kokoelmahankintatyöryhmä.

Taidemuseotoiminta on alkanut 8.3.1986, jolloin Aineen taidemuseo avattiin yleisölle. Museossa toteutetaan vuosittain omia kokoelmia esitteleviä näyttelyitä sekä vaihtuvan näyttelyn ohjelma. Kokoelmat ja näyttelyt ovat keskeinen runko taidemuseossa tapahtuvalle toiminnalle, tapahtumille ja tutkimukselle.

Taidemuseon yleisötyö ja sen osana taidekasvatuspalvelut ovat merkittävä osa taidemuseon toimintaa. Toiminnan muotoja ovat mm. opastukset, työpajat ja oheistapahtumat sekä jalkautuva taidekasvatustoiminta.

Taidemuseossa järjestetään erilaisia tapahtumia ja toimintaa. Osa tapahtumista on yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa toteutettuja. Tapahtumat ovat merkittävä yhteistyötoiminnan muoto. Taidemuseo tarjoaa tiloja ja palveluita myös ulkopuoliseen käyttöön.

Aineen taidemuseossa toimii Café Aine, joka tarjoaa kahvila- ja tilapalveluja. Kahvila on avoinna taidemuseon aukioloaikojen mukaisesti.

Aineen taidemuseossa työskentelee vakituisesti amanuenssi, näyttelymestari, museoassistentti, museolehtori, museomestari ja museonjohtaja. Taidemuseossa suorittaa vuosittain harjoitteluja, työhön tutustumisia ja kokeiluja lukuisa joukko määräaikaista henkilökuntaa.

1 KATSAUS TOIMINTAVUOTEEN

Aineen taidemuseo oli vuonna 2024 ensimmäistä kertaa avoinna koko vuoden sitten koronaa edeltäneen vuoden 2019 ja siitä alkaneen peruskorjausremontista johtuneen osittaisen sulun ja väistötiloissa toimimisen vuoksi. Nyt ensimmäisen kokonaisen toimintavuoden jälkeen on helppo todeta, että tehty peruskorjaus on parantanut kokonaisuudessaan merkittävästi museomme toimintaedellytyksiä. Uudistukset ovat parantaneet sekä taideteosten että talossa työskentelevien ja kävijöiden olosuhteita ja viihtyisyyttä. Aineen taidemuseo on nyt esteetön museo. Näyttelytiloissa toteutetut muutokset ovat parantaneet taiteen esittämisen ja kokemisen puitteita merkittävästi.

Vuonna 2024 taidekokoelmat karttuivat investointi- ja lahjoitusvaroin. Kaikkiaan 12 uutta teosta liitettiin taidekokoelmaan. Emma Jääskeläisen teos *Cloud Number Nine* hankittiin täydentämään Rajakartano-rakennuksen ulkopuolelle kehittyvää veistospuistoa. Kokoelmakartunnassa ja käytön kehittämisessä huomioitiin teosten käytettävyys kaupungin toimipisteissä. Tähän liittyen tehtiin teoshankinta valmistuvaan Isopalon päiväkotiin. Kokoelmanhoidossa toteutettiin kokoelmaturvallisuustoimia ja konservointihanke- sekä suunnitelma.

Vuoden aikana taidemuseossa avattiin 2 uutta kokoelmanäyttelyä, jonka lisäksi uusittiin Tornion kaupungintalon kokoelmanäyttely. FOKUS-näyttelyitä toteutettiin 4 ja vaihtuvia näyttelyitä 4. Näyttelyohjelma kiinnosti sekä asiantuntijoita että suurta yleisöä. Näyttelyiden yhteydessä toteutettu yleisötyön ohjelma toteutettiin mm. luentoina, työpajoina, taiteilijatapaamisina sekä matalan kynnyksen taidevartteina.

Taidemuseossa vieraili 19 082 kävijää. Yhä useampi kävijä viihtyi taidemuseossa pistäytymistä pidempään osallistuen aktiivisesti tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Museossa toteutettiin 74 tapahtumaa, joihin osallistui 4 938 kävijää, Monipuolisten tapahtumien sarja sisälsi mm. 17 konserttia, 5 näyttelyjen avajaistilaisuutta sekä vuosittain toteutettuja perheiden tapahtumia, kuten Kauhukartano ja Joulupolku.

Yleisö- ja taidekasvatustyö on Aineen taidemuseon keskeinen toimintamuoto. Taidekasvatus perustuu Aineen taidemuseon taidekokoelmiin, oppimiseen ja onnistumiseen. Toiminta tavoitti vuonna 2024 kattavasti kaikki tavoite- ja ikäryhmät ja sitä toteutettiin sekä museon tiloissa että jalkautuvana. Vuoden aikana taidekasvatustoiminnassa toteutettiin 519 taidetyöpajaa, joissa yhteensä 7 211 osallistujaa. Luku on valtakunnallisen museotilaston vertailun kärkeä. Lapsille ja nuorille suunnattiin 490 taidetyöpajaa, joihin osallistui kaikkiaan 6 994 lasta ja nuorta.

Henkilökunta kehitti osaamistaan osallistuen sekä työyhteisö- että tehtäväkohtaisiin koulutuksiin. Työhyvinvointitoimenpiteinä toteutettiin mm. kyselyjä, tyhy-iltapäiviä ja verkostomatka Kiirunaan Tornionlaakson museon henkilöstön kanssa. Henkilökunta toimi laajasti erilaisissa yhteistyöverkostoissa. Museomestarin tehtävässä aloitti 1.10.2024 AMK puumuotoilija, puuseppä Aapo Suominen.

1.1 Toimintaympäristön muutos 2024–2026 ja toiminnan painopistealueet 2024

Toimintaympäristön muutos 2024–2026

Yhteiskunnalliset kysymykset yhdistävät, mutta myös erottavat. Maailmantilanteen epävarmuuden vuoksi muutostarpeet voivat tulla nopeasti. Aineen taidemuseo ja sen kokoelmat ovat voimavara, jonka kautta tuotetaan sivistystä, hyvinvointia ja terveyttä edistävää palvelua.

Toiminnan painopistealueet 2024

Aineen taidemuseon toiminta on osa yhä useamman kuntalaisen arkea ja elämää. Luodaan ja kehitetään saavutettavia ja inklusiivisia toimintatapoja. Tehdään rajat ylittävää yhteistyötä. Tuetaan ja tuodaan esille pohjoista taidetta ja kulttuuria. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö.

1.2 Toiminta-ajatus, arvot ja visio

AINEEN TAIDEMUSEON STRATEGIA 2024–2030

Hyväksytty Aineen taidemuseon johtokunnassa 10.1.2024 §9

TOIMINTA-AJATUS Aineen taidemuseon ydintoiminta on ylläpitää suomalaisen taiteen kokoelmiaan sekä toiminnallaan edistää taiteen ja kulttuurin vaikuttavuutta. Aineen taidemuseo on taiteen ja kulttuurin kohtauspaikka Suomen ja Ruotsin rajalla.

ARVOT Ystävällisyys Merkityksellisyys Yhdenvertaisuus Avoimuus

VISIO 2030 Aineen taidemuseon vaikuttavuus kasvaa ollen merkityksellinen yhä useammalle. Aineen taidemuseo on avoin ja aktiivinen. Aineen taidemuseo on kumppani kaikille.

2 KOKOELMAT

Aineen taidemuseossa on sijoitettuna omistuspohjaltaan kahdenlaisia kokoelmia: Aineen Kuvataidesäätön sekä Tornion kaupungin omistama Aineen taidemuseon kokoelma. Aineen Kuvataidesäätön taidekokoelma karttuu Aineen Kuvataidesäätön tekemien hankintojen myötä. Aineen taidemuseon kokoelma karttuu Tornion kaupungin vuosittain määrittämin investointivaroin.

2.1 Aineen Kuvataidesäätön kokoelma

2.1.1 Aineen Kuvataidesäätön kokoelma (01)

Aineen Kuvataidesäätön kokoelma on Eila ja Veli Aineen yksityishenkilöinä keräämä suomalaisen taiteen kokoelma. Kokoelma karttuu vuosittain.

Aineen kuvataidesäätiön kartunta 2024

01:849 Tuomela Heikki, *Rosita*, 1989, öljy kankaalle, 99 x 74 cm, Aineen Kuvataidesäätiön kokoelma

2.1.2 Liisa Rautiaisen taidekokoelma (05)

Kokoelma koostuu Liisa Rautiaisen Aineen taidemuseolle lahjoittamista omista teoksista ja luonnoksista sekä Nina Vanaksen tuotannosta. Kokoelmassa on merkittävä määrä Liisa Rautiaisen luonnoksia. Kokoelmassa on 218 teosta sekä laaja kokoelma luonnoksia ja luonnoskirjoja.

2.1.3 Mitali ja Ex Libris -kokoelma (06)

Kokoelma sisältää yhteensä 547 mitalia ja exlibristä.

2.1.4 Unto Pusan kokoelma (09)

Kokoelma koostuu Unto Pusan maalauksista ja luonnoksista. Kokoelma oli kertaluontoinen lahjoitus eikä kartu enää. Lahjoitukseen kuuluu myös taidekirjoja ja -luetteloita. Kokoelmassa on 93 teosta.

2.2 Aineen taidemuseon kokoelma

2.2.1 Aineen taidemuseon kokoelma (02)

Aineen taidemuseon kokoelmaa kartutetaan Tornion kaupungin vuosittain määrittelemillä investointivaroilla. Kokoelmahankinnoista vastaa Aineen taidemuseon henkilöstöstä koostuva työryhmä. Aineen taidemuseon kokoelmassa on 675 teosta.

Vuoden 2024 kartunta kokoelmapolitiikkaa oli noudatteleva; hankinnoissa esillä moniäänisyys, alueellisuus, kansallinen tunnettuus ja uudet tekijät. Kartunnassa ja käytön kehittämisessä huomiotiin myös teosten käytettävyys kaupungin toimipisteissä. Yksi teoshankinta sijoitetaan valmistuvaan Isopalon päiväkotiin.

Aineen taidemuseon kokoelma, kartunta 2024, investoinnit

02:677 Keisu Karin, Thuresson Josse, *Kuka on nukkuja?*, 2024, HD film, stereo sound, 14:45 min

02:678 Lavonen Kuutti, *Joosef (alla prima)*, 2024, tempera kankaalle, 200 x 140 cm

02:681 Jääskeläinen Emma, *Cloud Number Nine*, 2021, hermelin-marmori, kupari, rauta, teräs, 45 x 759 cm

02:682 Laiti Jouni S., *Nuo vuogas leaf*, 2023, koivupahka, 13 x 48 x 30 cm

Emma Jääskeläisen teos *Cloud Number Nine* tuli osaksi taidemuseon ympäristön veistospolkua.
Kuva: Jari Hannuniemi

Muu kartunta ja lahjoitukset

02:679 Lavonen Kuutti, *Dragon, kaksitoista runoa, lohikäärmeen vuosi*, 2024, kansio, silkkipaino, kultaus, lahjoitus, Aineen taidemuseon kokoelma

02:680 Muinonen Kirsti, *Takapiha*, 2024, akryyli öljy kankaalle, 130 x 154 cm, Aineen taidemuseon kokoelma

2.2.2 Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahaston kokoelma (08)

Kokoelmaan on tehty lahjoituksia vuosina 2001, 2005, 2008, 2011, 2014 ja 2017. Kokoelman kokonaismäärä on yhteensä 22 teosta.

2.2.3 Hannes Turakan kokoelma (10)

Kokoelma koostuu Hannes Turakan piirustuksista ja henkilökuvaluonnoksista sekä kahdesta öljyvärimaalauksesta ja luonnoslehtiöistä. Kokoelmassa on 266 teosta.

2.2.4 Maaretta Jaukkurin kokoelma (12)

Professori emerita, kuraattori Maaretta Jaukkuri lahjoitti vuonna 2022 Aineen taidemuseolle 115 taideteosta käsittävän taidekokoelmansa. Kokoelma inventoitiin vuonna 2023.

12:0166 Åberg Mats, *Nimetön*, grafiikka, 19 x 12,5 cm, Maaretta Jaukkurin kokoelma

12:0177 Todosijevic Rasa, *Who makes profit on art, and who gains from it honestly*, kaksikielinen teksti paperille, 72 x 52 cm lahjoitus, Maaretta Jaukkurin kokoelma

2.3 Tornion kaupungin kokoelma

2.3.1 Tornion kaupungin kokoelma (03)

Tornion kaupungin kokoelma on luetteloituna Aineen taidemuseon tietokantaan ja teoksia on sijoitettuna kaupungin eri toimipisteisiin. Kokoelmassa on 736 teosta.

2.3.2 Kotiseututaiteen kokoelma (07)

Kokoelma ei kartu enää.

2.3.3 Matti Jaukkurin kokoelma (11)

Matti Jaukkuri on lahjoittanut vuosina 2007–2008 Tornion ja Haaparannan kaupungeille yhteisomistukseen 59 teosta.

2.4 Deponointikokoelmat

2.4.1 E. W. Ponkalan säätiö

E.W. Ponkalan säätiön deponointikokoelmaan kuuluu neljä teosta.

Vuonna 2024 kartunta: EWP 04 Uutinen Marianna, *Stranger Things*, 2020, akryyli kankaalle, 100 x 100 cm, E. W. Ponkalan säätiön deponointikokoelma.

2.4.2 Deponointikokoelma yksityishenkilö

Aineen taidemuseoon on deponoitu vuosina 2010, 2016 ja 2022 tehtyjen sopimusten mukaisesti 25 teosta yksityisestä kokoelmasta.

2.5 Kokoelmien kartunta

Aineen taidemuseon kokoelmien kartuntaa ohjaa Aineen taidemuseon kokoelmapoliittinen ohjelma. Aineen taidemuseon kokoelmatyöryhmä tekee esitykset hankinnoista Aineen taidemuseon johtokunnalle, joka päättää hankinnoista.

Kartuntaa tarkastellaan mm. seuraavin kriteerein:

Sopivuus museon kokoelmaprofiiliin, taiteellinen arvo ja laatu, kunto, yhteisöllinen merkitys, elämyksellinen, kokemuksellinen ja yhteiskunnallinen merkitys ja ajankohtaisuus, taideteoksen käyttö yleisötyössä ja teosten sijoitettavuus toimintaympäristössään.

2.5 Kokoelmateosten lainat

2.5.1 Teoslainat

Aineen Kuvataidesäätiön kokoelmasta lainattuja teoksia vuonna 2024

01:63 Churberg Fanny (1895) *Asetelma*, 1876, öljy kankaalle, Aineen Kuvataidesäätiön kokoelma. Teos on esillä Carl Fredrik Hill och Fanny Churberg näyttelyssä Sven-Harrys konstmuseumissa Tukholmassa 19.4.-15.9.2024. Teoksen laina-ajaksi on määritetty 2.4.-6.10.2024.

01:274 Järnefelt Eero (1863) *Alaston poika Italiasta*, 1890, öljy kankaalle, Aineen Kuvataidesäätiön kokoelma. Teos on esillä Ateneumin taidemuseon Eero Järnefelt näyttelyssä Helsingissä, 5.4.-1.9.2024.

2.5.2 Kuvalainat

Aineen taidemuseo myöntää kuvien käyttöoikeuksia eri tarkoituksiin Aineen taidemuseon kokoelmien taideteoksista ja arkistokokoelmista. Kuvia lainataan ensisijaisesti digitaalisessa muodossa. Kuvalaina myöntämistä edellyttää tieto kuvan käyttökohteesta. Lainaajalle luovutetaan erillistä korvausta vastaan kertaluontoinen kuvankäyttöoikeus. Kuvankäytöstä laaditaan molempia osapuolia velvoittava sopimus. Käytöstä peritään maksu hinnaston mukaan. Lainaaja vastaa tekijänoikeuslain mukaisesti tekijänoikeudellisista luvista ja korvauksista.

Vuonna 2024 tehtiin kolme kuvankäytösopimusta.

2 NÄYTTELYTOIMINTA

2.1 Kokoelmanäyttelyt

Lähellä - nuorten kuratoima kokoelmanäyttely 14.2.-2.6.2024

Aineen taidemuseossa ystävänpäivänä 14.2.2024 avautunut kokoelmanäyttely *Lähellä* valmistui yhteistyössä ammattiopisto Luovi Tornion, Tornion Työvoimalasäätiön sekä Aineen taidemuseon Ystävät ry:n kanssa.

Näyttely syntyi puolen vuoden aikana säännöllisten tapaamisten yhteydessä, joissa tutustuttiin Aineen Kuvataidesäätiön ja Aineen taidemuseon kokoelmiin toiminnallisesti ja suunniteltiin näyttelyä yhdessä.

Taidemuseo halusi näyttelyllä muistuttaa siitä, että taidemuseo ja sen kokoelmat on tarkoitettu kaikkien yhteiseksi iloksi. Näyttelyssä esiteltiin teoksia mm. taiteilijoilta Ester Helenius, Markus Collin, Raili Tang, Jussi Niva, Marja Pirilä.

Näyttelyä tuki taloudellisesti Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto.

Kasvun aika 13.6.2024–26.1.2025

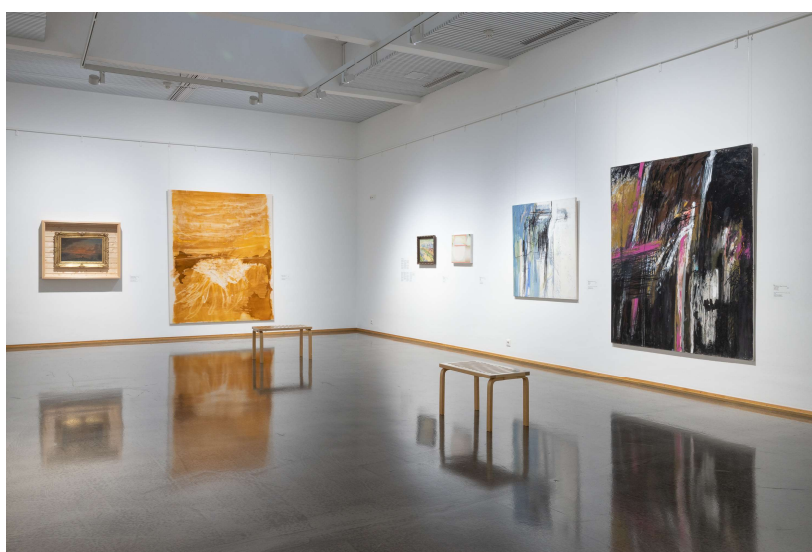
Kasvun aika -kokoelmanäyttely esitteli suomalaista taidetta 1800-luvun lopulta tähän päivään Aineen Kuvataidesätiön ja Aineen taidemuseon kokoelmien kautta. Näyttely haastoi katsojaa tarkastelemaan kasvamista ja kehitystä kahden elollisen välillä. Näyttelyn teokset esittelivät kasvun eri vaiheita metsien, luonnon sekä ihmisen ja muunlajisten elollisten kautta rinnastaen eri aikoja ja lajeja keskenään. Näyttelyn taiteilijoita mm. H. Ahtela, Helene Schjerfbeck, Pekka Halonen, Aimo Kanerva, Hugo Simberg, Klaus Backberg, Noora Geagea, Kaisa Törmänen

Kuva: Jari Hannuniemi

Mitäs täällä tapahtuu? kokoelmanäyttely 10.10.2023–9.3.2025

Kokoelmanäyttely **Mitäs täällä tapahtuu?** esittelee teoksia Aineen taidemuseon ja Aineen Kuvataidesätiön kokoelmista. Näyttely kertoo muun muassa mikä on taidemuseo, mitä taidemuseossa tehdään ja haastaa kävijää pohtimaan, millaisia taideteoksia museossa tulisi olla. Näyttelyn taiteilijoita mm. Outi Pieski, Viggo Wallensköld, Liisa Rautiainen, Juho Kustaa Kyyhkynen, Tove Jansson

Kuva: Eija Mäki vuoti

2.2 Vaihtuvat näyttelyt

Yhteistyötä ja ystävyyttä - Teoksia Maaretta Jaukkurin kokoelmasta 1.12.2023–4.2.2024 Aineen taidemuseo

Torniolaiset sukujuuret omaavat nykytaiteen kuraattori, emeritaprofessori **Maaretta Jaukkuri** lahjoitti vuonna 2022 Aineen taidemuseolle yli sata taideteosta käsittävän yksityisen taidekokoelmansa. Kokoelma heijastaa Jaukkurin yli neljän vuosikymmenen aikana tekemää yhteistyötä kotimaisten ja kansainvälisten taiteilijoiden kanssa. Pohjoismaisuus on yksi kokoelman ominainen piirre ja samalla se kertoo Jaukkurin omista kiinnostuksen kohteista. Näyttelyn kuraattorina toimi kokoelman lahjoittaja Maaretta Jaukkuri.

Jaettu poissaolo / En delad frånvaro / A Shared Absence – Karin Keisu & Josse Thuresson 23.2.–12.5.2024

Ruotsalaisen taiteilijaduon **Karin Keisun** ja **Josse Thuressonin** näyttely käsitteli tornionlaaksolaiseen identiteettiin liittyviä teemoja uneksimisen, pimeyden, näkymättömyyden ja näkymisen kautta. Näyttelyn perustana oli **Selma Lagerlöfin** kirja *Peukaloisen retket* (1906–1907) ja se kuinka Tornionlaakso sekä Suomen ja Ruotsin raja on tehty alkuperäisessä Lagerlöfin tarinassa täysin näkymättömäksi.

Kuva: Keisu & Thuresson

Kuutti Lavonen – Purjehdus hiljaisuuteen 24.5.–29.9.2024

Kuutti Lavosen näyttely *Purjehdus hiljaisuuteen* esitteli taiteilijan laajaa tuotantoa usean vuosikymmenen ajalta eri kokoelmista sekä uudempia teoksia. Runollinen kokonaisuus valotti taiteilijan monipuolista ja pitkää uraa suomalaisen taidegrafiikan uranuurtajana.

Kuutti Lavosen näyttely esitteli kesällä 2024 taiteilijan tuotantoa yksityiskokoelmista sekä pohjoissuomalaisten taidemuseoiden kokoelmista. Kuva: Jari Hannuniemi

Kirsti Muinonen Piknik 10.10.–17.11.2024

Kirsti Muinosen yksityisnäyttely *Piknik* toi värikylläisen sukelluksen loka-marraskuun pimeyteen. Näyttely esitteli oululaisen Kirsti Muinosen tuotantoa pitkältä uralta sekä vuonna 2024 valmistuneita, täysin uusia teoksia.

Kirsti Muinosen teokset toivat väriloistoa pimeään syksyyn. Kuva: Aineen taidemuseo

Raisa Raekallio & Misha Del Val Lapin piha 13.12.2024–13.4.2025

Kittilässä työskentelevän taiteilijaparin näyttely *Lapin piha* esittelee heidän viimeisimpiä yhdessä toteuttamiaan teoksia. Näyttelyn eri vuodenaikoihin sijoittuvissa maalauksissa pääosassa on pohjoinen maisema, johon ihminen on tavalla tai toisella jättänyt jälkensä. Näyttely on osa Lapin taiteilijaseuran Hallaa-näyttelyprojektia.

Raisa Raekallion ja Misha del Valin näytely Lapin piha esitteli pohjoista maisemaa. Kuva: Jari Hannuniemi

FOKUS: Taidegraafikot

FOKUS on vuorollaan yhteen taiteilijaan keskittyvä pienoisenäyttelyiden sarja, jonka keväällä 2024 teemana oli taidegraafikot ja grafiikan monet menetelmät. Ensimmäisenä näyttelyinä oli *FOKUS: Puupiirtäjä Sointu Viinikka 30.1.–7.4.2024*, joka esitteli rovaniemeläisen siivoojana työskennelleen Sointu Viinikan tuotantoa Aineen taidemuseon kokoelmasta ja yksityiskokoelmasta. *FOKUS Värien virtaa 10.4.–19.5.2024* esitteli serigrafia - tekniikalla työskenteleviä taidegraafikoita Elsa Ytti, Kari Huhtamo ja Ernst Mether-Borgström.

FOKUS: Videoviikot

FOKUS-näyttelyssä vietettiin syksyllä 2.10.-1.12.2024 videoviikkoja. Videoviikoilla esiteltiin Aineen taidemuseon kokoelmissa olevia videoteoksia taiteilijoilta Joel Karppanen, Karin Keisu & Josse Thuresson, Illusia Juvani, Niina Lehtonen Braun ja Anna-Kaisa Ant-Wuorinen.

FOKUS: Marjo Talvensaari

Vuoden 2024 viimeinen FOKUS-näyttely avattiin osana valtakunnallista vammaistenpäivän juhlaa 5.12.2024. Näyttely esitteli kemijärveläisen Marjo Talvensaaren (s. 1986) teoksia vuosilta 2022–2024. Taiteilija oli itse avustajan avulla kertomassa teoksistaan osana näyttelyn avautumista ja vammaistenpäivän juhlaa.

4 MUSEOPEDAGOGIA

4.1 Työpajat, opastukset ja pedagogiset materiaalit

Museopedagogia sisältää muun muassa opastukset näyttelyihin, tapahtumat ja työpajat. Toimintaa ohjaa taidemuseon museopedagoginen suunnitelma ja toiminnasta vastaa museopedagoginen henkilöstö.

Keväällä 2024 toteutettiin Kalevalaa kouluihin -kiertue yhteistyössä Tornionlaakson museon kanssa. Koulut varasivat museolehtrit kouluun kertomaan Kalevalan maailmasta historian ja taiteen keinoin. Taidepajassa oppilaat pääsivät visualisoimaan Kalevalan runoja kuvamuotoon monotypiatekniikalla ja tutkimaan Kalevalan runoja aikakauslehtikuvaston kautta. Kiertueelle osallistui 513 lasta. Kiertue oli ehdolla valtakunnalliseksi vuoden museopedagogiseksi teoksi.

Kevään taidekasvatuksen pääteemana oli Kuva&Sana – monotypiapaja. Työpajassa yhdistettiin kuvaa ja sanaa ja työpajan lähtökohtana oli torniolaisten nuorten taidemuseoon kuratoima ystävyysaiheinen näyttely *Lähellä*.

Syksyn taidekasvatuksen keskiössä olivat muotokuvat ja grafiikan eri menetelmät. Taidekasvatusohjelma sisälsi kaksi eri työpajaa, joiden avulla opittiin syvä-, laaka- ja kohopainotekniikoiden erot. Ensimmäisessä työpajassa tehtiin syväpainotekniikkaa kuivaneulalla ja toisessa vedostettiin kostetulle akvarellipaperille mustevärikynillä sekä akvarellitusseilla muotokuva.

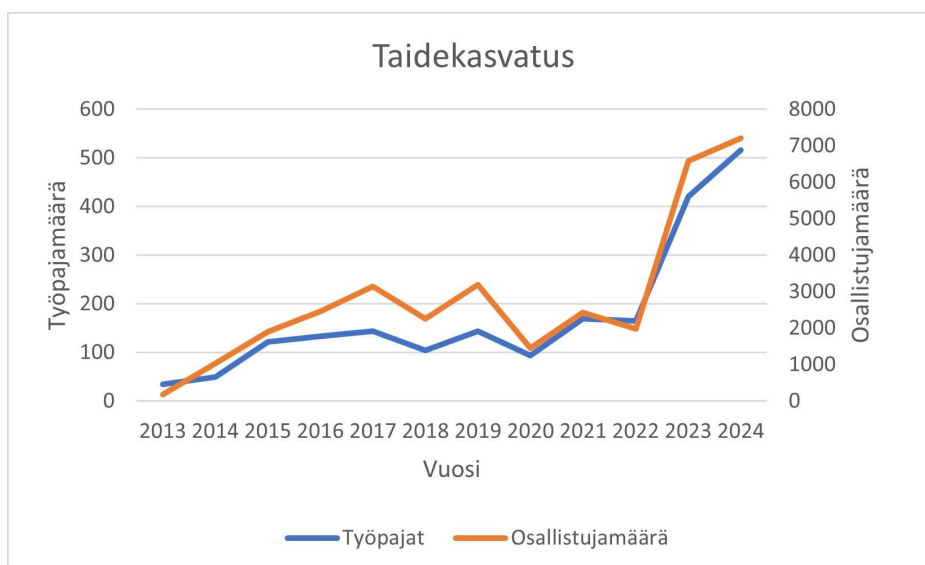
Kevätkaudella ja kesällä järjestettiin 223 työpajaa, joihin osallistui 3 014 henkeä. Syyskauden aikana järjestettiin työpajoja 296 kertaa ja niihin osallistui huimat 4 197 henkeä.

Kesäkuun lopulta elokuun puoliväliin asti Café Aineessa oli kaikille avoin Taidepiste, jossa kävijät pääsivät opastetusti kokeilemaan erilaisia taidetekniikoita. Tekniikoina oli kollaasi, monotypia, kuvansiirto, akryylimaalaukset ja silkkimassa. Kävijöitä pisteellä oli 265 henkeä.

Kesällä aloitettiin uusi säännöllinen ikääntyneiden yleisötyötapahetki, Iloa päivään taiteen äärellä. Tapaamiskertoja kesän ja syyskauden aikana oli 8 ja osallistujia oli yhteensä 11.

Syyslomalla järjestettiin lapsille Lasten TaidePiknik Kirsti Muinosen näyttelyn hengessä. TaidePiknikissä oli tarjolla pientä naposteltavaa lapsille ja työpaja Muinosen näyttelyssä.

Alla oleva kaavio kuvastaa taidekasvatusohjelman kysynnän huimaa nousua. Sininen viiva kertoo järjestettyjen työpajojen määrän ja oranssi viiva taas työpajoihin osallistuneiden määrän. Jalkautuvan taidekasvatuksen aloittamisen jälkeen kysyntä on jatkanut kasvuaan eikä vuosi 2025 vaikuta olevan poikkeus.

4.2 Yhteistyö ja tapahtumat

Aineen taidemuseolla on runsaasti yhteistyökumppaneita yleisötyön toteuttamiseen ja vuonna 2024 uusia kumppanuuksia solmittiin paljon. Suurin muutos edeltäviin vuosiin on koko ajan kasvava yleisötyön osallistumisaste sekä koulujen ja varhaiskasvatuksen kasvava kiinnostus taidemuseon toimintaa kohtaan. Erityisesti lukio ja yläkoulut ovat erittäin aktiivisia kumppaneita kaikilla ikäasteilla sekä vaihto-opiskelijoiden kautta. Lisäksi Aineen taidemuseo on kysytty kumppani ja organisaattori kaikenikäisten vapaa-aikaan (Työhyvinvointipalvelut, kerhot, taideleirit, ostetut taidepajapalvelut).

Aineen taidemuseo toteutti vuonna 2024 yleisötyötä yhteistyössä mm. seuraavien toimijoiden kanssa: Tornion varhaiskasvatus ja perhepäivähoito, Tornion alakoulut, yläkoulut ja lukio, Oppilaitokset (Lappia, Luovi, Lapin AMK), Työvoimalasäätiö, Tornion kaupunki - Metka - Tornion harrastamisen malli, Tornion nuorisotoimi, Tornionlaakson museo, Tornion kirjasto, Tornion SRK, Tornion Perheiden Talo, Meän Talo, Tornion Partio, Peräpohjolaopisto, Keminmaan esikoulut, Haaparannan koulut.

Tornion Perheiden talo ry. ja Aineen taidemuseo järjestivät yhteistyössä keväällä ja syksyllä yhteisen taidepajaohjelman, jossa Aineen taidemuseossa kokoonnuttiin yhdeksän kertaa toiminnallisiin taidetyöpajoihin, tutustuttiin leikin avulla taideteoksiin ja vietettiin meuhetki taidemuseon kahvilassa. Yhteistyö Tornion Perheiden Talo ry:n kanssa on vakiintunut vuosien aikana suosituksi toimintamuodoksi. Kuukausittaiset tapaamiset ovat kaikille perheille avoimia, niihin ei ole ennakkoilmoittautumista ja osallistujien ikä vaihtelee 0–14-vuotiaisiin.

Tornion partiolaiset, Pohjan Tytöt ja Sissit ry. järjesti syksyllä 2024 urbaanin syysretkipäivän kaupungissa. Retkipäivään kuului vanhempien partiolaisten järjestämä urbaaniseikkailu, jossa he kävivät kaupungissa erilaisilla rasteilla tekemässä tehtäviä. Partiolaiset järjestivät Rajakartanon ympäristön veistosreitille pieniä tehtäviä. Aineen taidemuseon museolehtori Anita Alamaunu piti taidekasvatustilassa partiolaisteemaisen työpajan. Seikkailulle osallistuneet partiolaiset ansaitsivat museolehtorin partiolaisille suunnitteleman kulttuurimerkin.

Aineen taidemuseo oli myös mukana syyslomaviikolla Syyshässäkässä, toiminnallisessa lasten tapahtumassa, joka järjestettiin Putaan liikuntahallilla 16.–17.10. Klo 10–14.

Taidemuseo jalkautui elokuussa kahtena viikkona kirjastoauton iltareiteille jakamaan tietoa taidemuseon näyttelyistä ja pitämään lyhyen kirjanmerkkityöpajan. Kävijöitä pisteellä oli yhteensä 66 ihmistä.

Ikääntyville järjestettiin vuoden 2024 aikana Torniontuvan kanssa työpajoja Hopeahovin tiloissa 4 kertaa keväällä ja 3 kertaa syksyllä. Torniontupa markkinoi tapahtumaa omille kävijöilleen. Työpajoissa oli yhteensä 67 osallistujaa.

5 HANKKEET JA PROJEKTIT

Taideleiri 4.–8.3.2024 (toteutettiin myös syyslomaviikolla 2023) Erityisavustukset lasten ja nuorten paikalliseen harrastustoimintaan, AVI

Taideleiri 5–15-vuotiaille toteutettiin hiihtolomaviikolla päivittäin klo 10–15. Leiriohjelmassa tutustuttiin Aineen taidekokoelmiin, työskenneltiin eri taidetekniikoilla taidekasvatustila Valossa sekä tutustuttiin alueen muuhun kulttuuritarjontaan. Leirin lopuksi järjestettiin leiriläisten tekemistä teoksista näyttely, johon kutsuttiin perhe ja ystävät. Päiväohjelma sisälsi aamu- ja välipalan sekä lounaan. Leirille osallistui 13 lasta. Aineen taidemuseon museopedagoginen henkilöstö suunnitteli ja toteutti leirin. Lisäksi leirillä oli apuna harjoittelija Lapin AMK:sta.

*Taideleirin teoksia osallistajat pääsivät esittelemään läheisille järjestetyssä päättäjäisissä.
Kuva: Amanda Hakoköngäs*

Nuoret taidekuraattoreina Taidetta kaikille, SKR Lapin rahasto

Hankkeen toteuttivat Aineen taidemuseon ystävät ry ja Aineen taidemuseo sekä Ammattioppilaitos Luovi ja Tornion Työvoimallasäätiö ja näiden palveluiden piirissä olevat nuoret ohjaajineen. Hankkeessa kokoonnuttiin säännöllisesti kuukausittain Aineen taidemuseossa. Taidekokoelmiin ja museoon liittyvien osallistavien tehtävien ja tapaamisten kautta nuoret oppivat tuntemaan museota, keskustelemaan ja vaihtamaan ajatuksia taiteen äärellä, toimimaan yhdessä ja harjoittamaan oman äänen esiin tuomista. Lopputuloksena nuoret kuratoivat Aineen taidemuseon kokoelmista näyttelyn Aineen taidemuseoon ja sen suurimpaan saliin, Aineen saliin.

Aineen taidemuseon ystävät ry:n vapaaehtoiset huolehtivat tapaamisten ja tapahtumien vieraanvaraisuudesta olemalla läsnä tapaamisissa, toivottamalla nuoret tervetulleiksi, tarjoamalla ystävyyttä vieraanvaraisuuden eleillä. Hankkeen tavoitteena oli nuorten ja syrjäytymisvaarassa olevien aikuisten osallistaminen taiteen ja taidemuseon kokoelmien

kautta. Tavoitteena oli myös tuottaa osallistumisen ja kuulumisen kokemus yhteisen kulttuuriperinnön äärellä sekä tutustuttaa kuvataiteeseen taidemuseokontekstissa.

Lähellä-näyttelyn avajaiset 14.2.2024. Paikalla runsaasti nuoria Tornion Työvoimalasätiöstä ja ammattioppilaitos Luovi Tornioista. Kuva: Aineen taidemuseo

Kaikkien syntymäpäivät 2023–2026

Oulu2026

Aineen taidemuseo täyttää vuonna 2026 40 vuotta ja kutsuu joka kuukausi Kaikkien syntymäpäiville 12 eri alojen asiantuntijaa, joista kukin vuorollaan esiintyy, pitää näyttelyn, työpajan, puheenvuoron tai muun intervention Tornio-Haaparannalla. Juhlavuoden tapahtumat ovat kaikille avoimia ja niistä tiedotetaan yleisölle lisää syksyllä 2025. Juhlavuoden tapahtuma toteutetaan Oulu2026 säätiön ja Museoviraston tuella.

Kläpit lipolla 2023–2025

Outokaira Tuottamhan ry

ProSiika ry, Tornionlaakson museo – Tornedalens museum ja Aineen taidemuseo yhteishankkeessa tuodaan Tornion, Ylitornion, ja Pellon koululaiset päiväksi aitoon ympäristöön Kukkolankoskelle, jossa perehdytään Tornionjoen perinteiseen koskikalastukseen liittyvän aineettoman kulttuuriperinnön äärelle erilaisin työpajoin.

Projektissa vuonna 2024 kaikkein Tornion 5. luokkalaisten lisäksi vierailulla kävi Ylitornion 5.–6. luokat. Aineen taidemuseon työpajassa oppilaat valitsivat joen rannalta kiven, johon he maalasivat jokeen, veteen ja kalastukseen liittyviä aiheita. Tutustuminen tapahtui kuuden päivän aikana 4.–11.9. ja työpajoihin osallistui 336 lasta opettajineen. Projektin jatkuu vuonna 2025, jolloin torniolaisten 5. luokkalaisten lisäksi vierailulle tulevat Pellon 5.–6. luokkalaisten.

6 TOIMITILAT

6.1 Vuoden 2024 tilamuutokset ja työturvallisuuden kehittäminen

Työturvallisuutta kehitettiin vuoden aikana monin tavoin. Taidemuseon käyttöön hankittiin henkilönostin, joka on parantanut työturvallisuutta ja tehokkuutta huomattavasti. Valojen asentamiseen piti aikaisemmin rakentaa rakennustelineet, jotka olivat erittäin vaikeita liikuteltavia. Nostimen avulla työhön kuluu huomattavasti vähemmän aikaa ja se on turvallisempaa. Lisäksi hankittiin jonkin verran henkilösuojaimia, kuten kuulosuojaimia ja suojalaseja, sekä päivitettiin pelastussuunnitelma. Tilojen ilmankosteudensääätelyjärjestelmä saatiin kunnolla käyttöön vuonna 2024. Tiloissa on nyt hyvät olosuhteet teossäilytykseen lämpötilan ja ilmankosteuden kannalta.

6.2 Café Aine ja Museokauppa

Vuosi 2024 oli Café Aineelle erittäin hyvä. Tapahtumia ja tilaisuuksia oli tasaiseen tahtiin. Luottotuotteeksi muodostui vaniljainen voisilmäpulla, joka houkutteli asiakkaat aina uudestaan paikalle kahvittelemaan. Museokauppa avattiin yleisölle alkuvuodesta 2024.

Kahvilatoiminnan lisäksi Café Aine toteutti toimintaansa tilauskahvilana mm. kokouskahvitusten, tilauslounaiden ja erilaisten tapahtumien muodossa.

Café Aineelle on tehty kestävän kehityksen suunnitelma, jota noudatetaan mm. kausituoteperiaatteella ja kierrättämisellä. Kahvilatuotteet valmistetaan pääasiallisesti raaka-ainetasolta ja noudattaen kestävän kehityksen periaatteita.

Tapahtumat

12.1.2024 Alexander Stubbin vaalitilaisuus (114 hlö)
 9.4.2024 Veikko Ahvenainen: Harmonikkakonsertti (120 hlö)
 23.5.2024 Kuutti Lavosen näyttelyn avajaiset (117 hlö)
 26.6.2024 Kuutti Lavosen taiteilijatapaaminen (104 hlö)
 26.6.2024 Bravade-kvartetti/Väyläfestivaali (97 hlö)
 18.9.2024 Yleisöopastus ja kakkukahvit: Liisa Rautiainen 105 v. (68 hlö)
 31.10.2024 Kauhukartano (n. 420 hlö)
 23.-24.11.2024 Taidebasaari (n. 1000 hlö)

Kahvilatyö numeroina

Auditorion kahvitukset: 11 kpl
 Lounaat: 7 kpl
 Kokous-, yksityis- ja yleisökahvitukset: 59 kpl
 Konsertit: 15 kpl
 Näyttelyiden avajaiset: 5 kpl
 Yksityistilaisuus: 1 kpl

Cafe Aine on ollut useiden juhlien järjestämispaiikkana. Paikallistoimijoista Tornion Kalevalaiset (80-vuotisjuhla 45 vierasta) ja Tornion Pohjola-Norden (Pohjolan pidot 66 vierasta) järjestivät juhlansa Cafe Aineessa. Lisäksi Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto järjesti vuosijuhlansa Cafe Aineessa ja Aineen salissa.

6.3 Piharemontti ja Veistospuisto sekä uusi Veistospolku

Osana vuonna 2022 alkanutta Rajakartanon remonttia alueen kehittäminen jatkui rakennuksen piha-alueen remontilla vuonna 2024. Remontin tavoitteena oli kehittää alueen infraa, esteettömyyttä ja saavutettavuutta sekä käytettävyyttä ja turvallisuutta. Remontti ja remontin aikana toteutettu Veistospolku-alue liittyvät Tornion kaupungin Rantakadun kulttuurisatama-hankkeeseen. Uuden Veistospuiston alueelle on lisätty mm. penkkejä, valaisua ja kulkureitti - Veistospolku.

Julkiset taideteokset ovat tärkeä osa kaupunkiympäristöä. Aineen taidemuseon ulkoalueella on ollut esillä museon kokoelmiin kuuluvia teoksia sen alkuvuosista lähtien. Rajakartanon ympärille kehittyvä veistospuisto on jatkumoa Eila ja Veli Aineen merkittävälle työlle taiteen ja kulttuurin parissa Pohjois-Suomessa. Alueen keskeinen sijainti tuo taiteen monen arkisen reitin varrelle. Näin veistospuiston taide voi koskettaa myös heitä, joiden elämään taide ei ehkä muuten kuulu.

Veistospuiston tavoitteena on tuoda esille merkittävää suomalaista taidetta ja lisätä alueen viihtyvyyttä ja kiinnostavuutta. Piharemontti edistää myös Veistospolun lisäksi alueella sijaitsevan veistospuiston saavutettavuutta ja esteettömyyttä.

Veistospuistoa kartutetaan Tornion kaupungin talousarviossaan Aineen taidemuseon johtokunnalle määräämän investoinnin kehyksessä. Investoinnin perusteluna on kokoelman kartuttaminen. Veistospuiston kehittämistä ja ylläpitoa koordinoi Aineen taidemuseo. Hankinnoista vastaa Aineen taidemuseon kokoelmahankintatyöryhmä, joka vie hankintaesityksen Aineen taidemuseon johtokuntaan. Hankintasuunnitelman lähtökohtana on paikka, joka määrittelee mm. teoksen koon ja luonteen. Teos voi olla varta vasten paikkaansa suunniteltu tai valmis teos, joka sijoitetaan sille sopivaan paikkaan. Teoshankinta voi olla kaupungin muun viraston aloite, kilpailu tai lahjoitus.

Vuoden 2024 lopussa Aineen taidemuseo täydensi veistospuistoaan suomalaisen, palkitun kuvanveistäjän Emma Jääskeläisen teoksella *Cloud Number Nine*, 2021, Hermelin-marmori, kupari, rauta ja teräs (550 kg 45 cm x 75 cm x 95 cm). Teos on valmistettu Pohjois-Norjasta louhitusta hermelin-marmorista. Teos on sijoitettu Rajakartanon Länsirannan puoleiselle viheralueelle kehittyvässä Veistospuistossa lähellä Ukri Merikannon *Hamlet* (1997) teosta.

Alueella sijaitsee tällä hetkellä seitsemän Aineen taidemuseon kokoelmiin kuuluvaa teosta, yksi laattapihan puolella, kolme Länsirannan puolelle, yksi sisäänkäynnin yhteydessä ja yksi paikoitusalueen puolella eteläseinällä.

Veistospuiston teokset

- 02:167 Arvo Siikamäki, Nefertiti, 1996, punainen ja harmaa graniitti, laattapiha
- 01:1318 Ukri Merikanto, Hamlet, 1997, musta ja harmaa graniitti, Länsiranta
- 02:96 Kari Huhtamo, Teräskonstruktio I, 1989, maalattu teräs, Länsiranta
- 02:97 Kari Huhtamo, Teräskonstruktio II, 1989, maalattu teräs, Länsiranta
- 02:536 Kari Södö, The Nostalgia of the Innocence, 2016, maalattu puu, eteläseinä
- 02:643 Pekka Kauhanen, 2010, Velj'puolj, alumiini, teräs, sisäänkäynti, katos

02:681 Emma Jääskeläinen, Cloud Number Nine, 2021, Herlmelinmarmori, kupari, rauta, teräs, Länsiranta

Veistospuiston kehittämistyö jatkuu. Aineen taidemuseo on saanut Taiteen edistämiskeskuksen Prosenttiperiaatteen mukaiset taidehankkeet-avustuksen. Avustuksella hankitaan kuvanveistäjä Kaarina Kaikkosen installaatio veistospuistoon sijoitettavaksi.

7 AINEEN TAIDEMUSEOSSA TAPAHTUI 2024

7.1 Kävijät ja tilastot

Aineen taidemuseossa oli vuonna 2024 19 082 kävijää. Näyttelyopastuksia järjestettiin taidemuseossa ja sen ulkopuolella 205 kertaa ja niihin osallistui koulujen kautta 1 510 henkilöä ja muita 1 787 henkilöä. Ulkomaalaisia kävi vuoden aikana 497 ja Museokortilla vieraili 1 271 kävijää. Kävijärikkain tapahtuma oli perinteeksi muodostunut Taidebasaari (999 kävijää).

Vuoden suosituin yleisöopastus oli Liisa Rautiainen 105-vuotta. Kuva: Aineen taidemuseo

Tammikuussa 2024 taidemuseo alkoi lähettää joka kuukausi sähköpostilistalla olijoille Kuukausikirjettä. Ensimmäinen Kuukausikirje lähetettiin 216 sähköpostiosoitteeseen ja vuoden viimeinen Kuukausikirje 257 sähköpostiosoitteeseen. Postituslistalle kasvua vuoden aikana oli tullut 41 sähköpostiosoitteen verran.

Aineen taidemuseon merkittävimmät sosiaalisen median kanavat ovat Facebook ja Instagram.

Facebookissa oli vuoden 2024 alussa 2 683 seuraajaa ja vuoden lopussa 2 755 seuraajaa. Kasvua oli tullut 72 seuraajan verran. Julkaisuja tehtiin 365 kpl (45 % enemmän kuin edeltävänä vuonna) ja tarinoita 136 kpl. Julkaisujen kattavuus oli 51 604 (laskua 64 % edeltävään vuoteen verrattuna). Sivulla vierailuja oli 15 242 (kasvua 35 %).

Instagramissa oli vuoden 2024 alussa 2 226 seuraajaa ja vuoden lopussa 2 453 seuraajaa. Kasvua oli tullut 227 seuraajan verran. Julkaisuja tehtiin 308 kpl (69 % enemmän kuin edeltävänä vuonna) ja tarinoita 973 kpl (266 % enemmän). Julkaisujen kattavuus vuoden aikana oli 12 506 (kasvua 111 % edeltävään vuoteen verrattuna). Profiilissa vierailuja oli 5 527 (kasvua 61 %).

7.2 Tapahtumat

Aineen taidemuseossa oli vilkas tapahtumavuosi. Taidemuseon tiloissa järjestettiin vuoden aikana 17 konserttia, joista seitsemän oli Meri-Lapin jousikvartetin konserteja. Jousikvartetti esiintyi myös Kuutti Lavosen näyttelyn avajaisissa toukokuussa 2024. Taidemuseo oli yksi Väyläfestivaalin ja Kalott Jazz & Bluesin festivaalin esiintymispaikkoja. Väyläfestivaalin esiintyjänä taidemuseossa oli Bravade (97 kävijää) ja Kalott Jazz & Blues -festivaalin esiintyjänä Edda Magnason (87 kävijää). Kaikkiaan konserteissa oli 884 kävijää.

Näyttelyiden avajaisia vietettiin vuoden 2024 viisi kertaa, joissa oli yhteensä 395 vierasta. Eniten vieraita oli Kuutti Lavosen näyttelyn avajaisissa, 117 ihmistä. Kesäkuussa järjestettiin myös hänen taiteilijatapaamisensa, jossa oli 104 vierasta. Joulukuun alussa järjestettiin Raisa Raekallion ja Misha del Valin taiteilijatapaaminen, jossa oli 35 vierasta. Tilaisuus taltioitiin ja tallenne julkaistiin Aineen taidemuseon Youtube-kanavalla ja Tornion kaupungin Tornio-kanavalla.

Kuutti Lavosen taiteilijatapaaminen oli vuoden suosituimpia yksittäisiä tapahtumia.

Toukokuussa 2024 Tornio-päivänä järjestetyn kaupungin Puistokarnevaalien aikaan Aineen taidemuseossa esiintyi Melodonnat, Mikin Vintin lauluryhmä ja Mind Body Yogan akrobatiaryhmä. Esityksiä kävi katsomassa yhteensä 181 ihmistä.

Yhteistyössä Tornion Pohjola Nordenin kanssa auditoriossa näytettiin kahdeksan kertaa kuukauden pohjoismainen elokuva. Elokuvavieraita oli yhteensä 182.

Taidemuseo oli jälleen mukana Border Pride -tapahtumaviikossa. Rajakartanossa liputettiin sateenkaarilipuin koko viikon ajan. Viikon avanneessa liputuksessa oli mukana koko Tornion elämänlaatulautakunta. Viikon aikana järjestettiin myös kolme queer-teemaista opastusta *Mitäs täällä tapahtuu?* -kokoelmanäyttelyyn. Taidekasvatustilassa oli

viikon ajan non-stop kylttien tekopaja, jossa halukkaat saattoivat tulla tekemään kylttejä Pride-kulkueeseen.

Yleisöopastuksia järjestettiin vuoden aikana 26 kertaa, johon osallistui 310 henkeä. Suosituin opastus oli *Liisa Rautiainen 105 v.*, jossa keskityttiin kemiläisen taiteilija Liisa Rautiaisen tuotantoon *Mitäs täällä tapahtuu?* -kokoelmanäytellyssä. Opastukselle osallistui 68 henkeä.

Perinteinen marraskuussa järjestettävä kaksipäiväinen Taidebasaari keräsi noin 1000 kävijää. Taidebasaarissa oli 22 näytteilleasettajaa. Uutena konseptina oli Lappian ja Lapin AMK:n opiskelijoilleen tarjoamat myyntipöydät. Lauantaina esiintyi Duo Tuike & Mikael, Hannulan musiikkiluokat 5. & 6. luokat sekä Stage. Lisäksi Majakkaseuralla oli kaksi elokuvanäytöstä. Sunnuntaina esiintyi Meri-Lapin musiikkiopiston nuoria soittajia sekä Duo Tuike & Mikael ja Tornion baletti.

Aineen taidemuseossa vietettiin 5.12. kansainvälistä vammaistenpäivän juhlaa. Tapahtuma oli kaikille avoin ja ohjelmassa oli Marko "Signmark" Vuoriheimon juhlapuhe, taiteilija Marjo Talvensaaren näyttelyn avautuminen sekä Ville Köngäs Duon musisointia ja tanssimista. Tapahtuma tulkittiin suomalaiselle viittomakielelle ja tilaisuus päättyi kakkukahvitarjoiluun. Tapahtuma toteutettiin Vappu ja Oskari Yli-Perttulan säätiön tuella ja yhteistyössä Kynnys ry:n kanssa.

Aineen sali täyttyi osallistujista vammaistenpäivän juhlassa joulukuussa 2024. Juhlapuhetta pitämässä Marko "Signmark" Vuoriheimo. Kuva: Aineen taidemuseo

8 HALLINTO

Aineen taidemuseo on Tornion kaupungin omistama ja ylläpitämä taidemuseo. Aineen taidemuseo on osa Tornion kaupungin sivistyspalveluita. Säätiötaustasta johtuen Aineen taidemuseolla on oma johtokunta.

Aineen taidemuseon johtokunta 2024

Jäsenet

Kristiina Aine, puheenjohtaja

Vilho Auniola, varapuheenjohtaja

Mikko Vaara

Piritta Peurasaari

Antti Pietilä

Varajäsenet

Kirsti Aho

Saana Eronen

Tapio Sillanpää

Reino Wanhatalo

Sirpa Kokkonen

Kaupunginhallitusta johtokunnassa edustivat kaupunginhallituksen puheenjohtaja Olli Rainio sekä Päivi Pukero. Tornion kaupungin sivistystoimenjohtaja Tarja Konola-Jokinen ja talous- ja hallintopäällikkö Helena Bomström toimivat kokouksissa esittelijänä ja Aineen taidemuseon johtaja Virpi Kanninen valmistelijana ja sihteerinä.

Johtokunta kokoontui 9 kertaa ja käsitteli 61 asiaa.

9 TAIDEMUSEON HENKILÖKUNTA

Vakituiset

Virpi Kanninen, museonjohtaja

Anita Alamaunu, museolehtori

Amanda Hakoköngäs, amanuenssi

Jari Hannuniemi, näyttelymestari

Brita-Kaisa Välimaa, museoassistentti

Aapo Suominen, museomestari 28.10.2024 alkaen

Määräaikaiset

Pasi Makslanti, museomestari, oppisopimus 30.4.2025 saakka.

Anu Erkinantti, museopalvelutyöntekijä, 28.2.2025 saakka.

Museossa työskenteli 23 määräaikaista työntekijää, kesätyöntekijää, työkokeilijaa, harjoittelijaa ja TET-harjoittelijaa eri pituisissa jaksoissa yhteensä 29 eri kertaa.

10 KOULUTUKSET

Henkilöstö osallistui vuoden aikana moniin koulutuksiin.

Valikoituja koulutuksia koko henkilöstölle:

Navisec-koulutus henkilöstön tietoturvesta ja tietosuojasta

12.3.2024 Meri-Lapin Seta, kohtaamiskoulutus 2 h

13.6.2024 Turvallisemman tilan periaatteet, Oulu2026

14.11.2024 klo 9–15 Työn imua, innostusta, työhyvinvointia. Jaana Hautala, Oivaltamaan

22.11.2024 klo 8.30–13 Uhkaavasti käyttäytyvän asiakkaan kohtaaminen -koulutus. Lappia Koulutus Oy Esa Kakko

Valikoituja tehtäväkohtaisia koulutuksia:

16.2.2024 Finna- peruskäyttökoulutus

9.3.2024 Kulttuurisen moninaisuuden koulutuswebinaari, Taiteen edistämiskeskus 3 h

15.3. ja 22.3.2024 Selkokielliset kulttuuripalvelut ja viestintä, Oulu2026

26.3.2024 Antirasismi, Oulu2026,

18.4.2023-18.3.2024 Tiedonohjauksen ja sähköisten asiakirjojen hallinta 60 op / Liiketoiminnan AT

11.9.2024 Häirintäyhdyshenkilökoulutus, Oulu2026

26.11.2024 Museon paikallisen vaikuttamisen ABC. Museoliitto.

28.11.2024 Arkistoinnin osaaja -webinaari arkistoinnin suunnitelmallisuudesta

3.12.2024 Kokoelmanhallinnan ja medianhallinnan workshop

10.12.2024 Mediaviestintä NYT, Museoliitto

11 JÄSENYEDET JA EDUSTUKSET, valikoidut

Museon henkilöstö oli laajasti mukana erilaisissa verkostoissa mm. Lastenkulttuurin, museoalan työsuojelun, valtakunnallisten ja pohjoismaisten taideorganisaatioiden ja taiteilijoiden verkostot, Oulu2026, Museonjohtajat ry, Taideneuvosto, Norrbottenin kulttuuri- ja taidekeskukset sekä kuraattoriverkosto.

Lisäksi jäsenyyksiä mm. ICOM, Museoliitto.

12 TALOUS 2024

851 TORNION KAUPUNKI

Kohde: ei rajattu

Toiminto: ei rajattu

TULOSLASKELMAOSAN TOTEUTUMISVERTAILU 1-12/2024

Projekti: ei rajattu

Toimielin: 480 /Erittelykoodi

AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA	TA 2024	TA- muutokset	TA muutosten jälkeen	TP 2024	Poikkeama	Tot-%
ULKOINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	19 000	0	19 000	25 726	6 726	135,4%
MAKSUTUOTOT	8 500	0	8 500	22 238	13 738	261,6%
TUET JA AVUSTUKSET	70 380	0	70 380	45 083	-25 297	64,1%
MUUT TOIMINTATUOTOT	0	0	0	1	1	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	97 880	0	97 880	93 048	-4 832	95,1%
TOIMINTAKULUT						
HENKILÖSTÖKULUT	-390 172	0	-390 172	-343 729	46 443	88,1%
PALKAT JA PALKKIOT	-314 852	0	-314 852	-279 219	35 633	88,7%
HENKILÖSIVUKULUT	-75 320	0	-75 320	-64 509	10 811	85,6%
ELÄKEKULUT	-62 497	0	-62 497	-57 732	4 765	92,4%
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-12 823	0	-12 823	-6 778	6 045	52,9%
PALVELUJEN OSTOT	-54 726	0	-54 726	-75 328	-20 602	137,6%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-44 960	0	-44 960	-32 980	11 980	73,4%
MUUT TOIMINTAKULUT	-4 530	0	-4 530	-7 384	-2 854	163,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-494 388	0	-494 388	-459 420	34 968	92,9%
TOIMINTAKATE	-396 508	0	-396 508	-366 372	30 136	92,4%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	0	0	0	-5 240	-5 240	
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
SISÄINEN LASKENTA						
TOIMINTATUOTOT						
MYNTITUOTOT	0	0	0	4 426	4 426	
MAKSUTUOTOT	0	0	0	2 555	2 555	
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	0	0	0	6 981	6 981	
TOIMINTAKULUT						
PALVELUJEN OSTOT	-45 481	0	-45 481	-44 881	600	98,7%
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	0	0	0	-102	-102	
MUUT TOIMINTAKULUT	-196 330	0	-196 330	-196 332	-2	100,0%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-241 811	0	-241 811	-241 315	496	99,8%
TOIMINTAKATE	-241 811	0	-241 811	-234 334	7 477	96,9%
AINEEN TAIDEMUSEON JOHTOKUNTA						
YHTEENSÄ						
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	97 880	0	97 880	100 029	2 149	102,2%
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-736 199	0	-736 199	-700 735	35 464	95,2%
TOIMINTAKATE	-638 319	0	-638 319	-600 706	37 613	94,1%
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	0	0	0	-5 240	-5 240	
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	-638 319	0	-638 319	-605 946	32 373	94,9%

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen:

Ulkoiset toimintatuotot jäivät 4.832 € alle raamin, johtuen lähinnä siitä, että työllistämistukia ei saatu kuten oli ennakoitu (-2.335 €). Myöskin hanketukia ja avustuksia saatiin vähemmän kuin oli ennakoitu. (-22.962 €).

Ulkoiset henkilöstökulut jäivät 46.443 € alle talousarvoraamin, johtuen siitä että museomestarin toimi täytettiin vasta lokakuussa 2024.

Ulkoiset palvelujen ostot ylittivät talousarvoraamin +20.602 €, johtuen mm. museokorttitilityksistä, taideteosten konservoinnista ja käännöspalveluista. Lisäksi palvelujen ostot ylittivät osittain palkkioiden maksuun liittyvästä kirjauksellisesta syyistä. Kokonaisuutena palkkiot maksettiin kuitenkin suunnitellusti. Aineet, tarvikkeet ja tavarat jäivät talousarvoraamista -11.980 euroa johtuen siitä, että taide- ja museoesineiden hankinnat kirjattiin suoraan taseeseen. Muut toimintakulut ylittivät talousarvoraamin 2.854 euroa, johtuen vuokra-asunnon kustannuksista sekä koneiden ja leasing-polukupyörien vuokrista.

Kokonaisuutena Aineen taidemuseon tilikauden alijäämä oli 94,9% (-5,1% talousarvoraamista).

13 KOHOKOHTIA

Aineen taidemuseon vuoden 2024 kohokohtia on ollut yhteistyön voima ja yhdessä tekeminen.

Toukokuussa avatun Kuutti Lavosen yksityisnäyttelyn *Purjehdus hiljaisuuteen* avajaistilaisuus sekä kesäkuussa järjestetty Kuutti Lavosen taiteilijatapaaminen kiinnostivat yleisöä laajasti ja osoittivat kuvataiteen koskettavan monia. Suomen Kulttuurirahaston Lapin rahasto järjesti toukokuussa 25.5. vuosijuhlan Aineen taidemuseossa, jossa juhlapuhujana toimi Suomen kulttuurirahaston toimitusjohtaja, taidehistorioitsija Susanna Pettersson.

Vuoden lopussa järjestetty Kansainvälisen vammaistenpäivän juhla kokosi Aineen taidemuseoon runsaasti osallistujia yli kuntarajojen. Tarve monipuolisen vammaiskulttuurin esiintuomiseen ja saavutettavien tapahtumien järjestämiselle on selvästi suuri.